

TrendLakás.hu

BÚTORAJÁNLÓ MAGAZIN

Lakberendezési és életmódmagazin • III. évfolyam 2010/július–augusztus

STÍLUS ÉS KÉNYLEM: PAVLOVICS BÚTOR

GYEPGONDOZÁS

**SZECESSZIÓS
VONALAK**

**A
MAGAZIN
ÉLETRE KELT!**

**FENOMENOLÓGIAI
ÉPÍTÉSZET**

**KANAPÉTREND
ÖKOHÁZAK**

www.trendlakas.hu

Bútorajánló a köbön, lakberendezés a neten!

NAGYVÁSÁRLÓK, BERUHÁZÓK RÉSZÉRE EGYEDI KEDVEZMÉNYEK!

MARKET ÁRUHÁZ – IRODABÚTOR-STÚDIÓ

Budapest, XXIII. ker., Nagykőrösi út 349. (A Nagybani Piac mellett.)

KEDVES OLVASÓINK!

Benne vagyunk a nyárban. Ha az időjárási viszonyokat nézzük, kissé talán szokatlan ez az idei évszak, de ne csüggedjünk! Lépünk ki a nap-sütésbe, amikor megtehetjük, szigorúan sokfaktoros napozókrémmel bekenekedve. Ha épp szakad az eső, vagy fúj a szél, kapjuk fel a már mindig a táskánkban lapuló esőkabátot és tenyérnyire hajtható gumi-csizmát (ez még csak álom), és örülünk az élet apró szépségeinek.

Például annak, hogy fantasztikusan jó kulturális programok várnak ezen a nyáron is. Mi csupán kettőt emeltünk ki a többi közül: a Veszprémi Ünnepi Játékokat és a Gyulai Várszínház programjait. De örülhetünk annak is, hogy ma már, elegendő pénzzel a tarsolyunkban megalkothatjuk azt a házat, amely igazán környezetbarát. Persze kevésbé fényes anyagi háttérrel is tehetünk valamit Földünkért, például a háztartásban – ha okosan hűtünk, energiát takarítunk meg.

Legfrissebb lapszámunkban bemutatjuk Sütő Levente Lehel munkáit, aki a régi magyar népi művészet jegyében csodásra színezi a fabútorokat. Megszólal egy Svédországban végzett kortárs építész, Rózsa Sára, aki egyben rehabilitációs mérnök és szociális munkás, sőt szabadidejében festőként is értékes műveket alkot. Bemutatjuk Bényei István belsőépítész fantasztikus tereit, valamint egy rövid írás erejéig visszatekintünk a múltba, és megismerhetjük Magyar Ede legszebb alkotásait.

Ebben az – alapjáraton – sziporkázó évszakban érdemes kilépni a kertbe is, ahol ilyenkor a legjobb kerti partikat rendezni – kivéve, ha nem viszi el egy tornádó a legújabb grillezőnket. Cikkünkben átvesszük, melyek a faszenes és melyek a gázgrill előnyei és hátrányai, majd kitérünk arra is, hogy a „gyepezet”, amelyen megvacsorázunk, hogyan tartható karban és mivel. Kellemes, meleg nyarat kíván a szerkesztőség!

TARTALOM

8 A MAGAZIN ÉLETRE KELT!

12 STÍLUS ÉS KÉNYELEM - PAVLOVICS BÚTOR

14 KANAPÉTRENDK

16 VESZÉLYESZTETETT, DE MÉG
ÉLŐ, VIRÁGZÓ MÚZEUM

22 INTERJÚ: RÓZSA SÁRA
(KHR KÖR)

26 BÉNYEI ISTVÁN
ÉS A KOMPLEX GONDOLKODÁS

30 ÖKO

38 KULTURÁLIS AJÁNLÓK

LAKBERENDEZÉS

SZÉKELY NÉPIBÚTOR-MŰVÉSZET FELSŐFOKON
– SÜTŐ LEVENTE LEHEL

FENOMENOLÓGIAI ÉPÍTÉSZET
– RÓZSA SÁRA ÉS ALKOTÓMŰHELYE

BÉNYEI ISTVÁN BELSŐ TEREI

KANAPÉDIVAT MA

MEGNYÍLT A TrendLakás

KONYHA- ÉS LAKBERENDEZÉSI STÚDIÓ – A MAGAZIN ÉLETRE KELT!

Kedves Olvasók! Most már nem csupán olvasnivaló formájában tájékozódhatnak a mai trendekről, elérhető termékekről és megoldásokról, hanem személyesen is megtekinthetik a mai bútordivat szemet gyönyörködtető darabjait.

A XIII. kerület rohamosan fejlődő részén, frekvenciált helyen, egy újonnan épült társasház forgalmas utcafrontján mintegy ezer négyzetméteren elhelyezkedő galériás üzlet kapott helyet, mely üzlet célkitűzése a minőségi, exkluzív igényeket is kielégítő bútorok és kiegészítők bemutatása, megismertetése a magyar ízlésvilággal.

A Reitter Ferenc utcában megnyílt TrendLakás Bútorstúdióban olyan termékek közül válogathatnak az érdeklődők, amelyek stílusukban követik a divatot, formaviláguk a mai trendeknek megfelelőek, igényes kivitelezésűek, ugyanakkor kedvező áron elérhetők. A számos modern bútor mellett a Stúdió létrehozói természetesen azokra a vevőjelöltekre is gondoltak, akik inkább a rusztikushoz, a klasszikus formákhoz és színekhez vonzódnak. Az üzletben megtalálhatóak a nappali, a konyha és a hálószoba berendezési tárgyai, de nem csupán önmagukban, hanem számos tetszetős kiegészítővel egyetemben. Jelentős szolgáltatással teszik még vonzóbbá és elérhetőbbé az érdeklődőknek, hiszen szakképzett lakberendezők tudnak eligazítást adni a színek, formák és a design világában. Szakértő-eladó kollégák háromdimenziós látványtervek készítésével tudják segíteni a tervezést és a vásárlást.

Ebben a cikkben a Stúdió azon lakberendezési tárgyait mutatjuk be vázlatosan, amelyek a letisztultabb, mai dizájnhoz megfelelő stílusjegyeket hordozzák. A nappalikat bemutató részlegben tekinthetjük meg például azt az ülőgarnitúrát, amely hófehér bőrből készült, és nagyon meghatározó eleme lehet a nappalinak. A szín ugyan kényes, az anyagnak köszönhetően azonban könnyen tisztítha-

tó. Bármilyen más színnel kombinálható, és ezekkel más-más hatás elérhető. Pirossal és bézzsel egy visszafogott, mégis élő, energikus hangulatot árasztó szobabelsőt kaphatunk. Ha a nappali amerikai konyhás, akkor ez a fehér visszaköszönhet a konyha bútorain is. Akár a munkalap, akár a corpus fehér, mindenképpen elegáns összképet kapunk. Praktikusságát tekintve sem feltétlenül problémás a konyhában a hófehér alkalmazása, ugyanis látványosan és gyorsan tisztítható az esetleges szennyeződés. Egy tarka vagy egy fekete munkalap is „patinásodik”, csak az előbbi jól álcázza magát, az utóbbin viszont ugyanúgy virítanak az ujjlenyomatok és a maszatok. A tettek után takarítás-elv mindent megold.

Ha már szóba jött... A fekete is lehet lehangelő és sötét, ugyanakkor, ha jól választjuk meg a teret, a falszíneket és a formát, akkor egy harmonikus enteriőrt is megteremthetünk. Sőt. az igazán elegáns belső tér akár hemzseghet is a feketétől. A hangsúly az elrendezésen, a stíluson és a kiegészítőkön van. A Stúdióban is látható piros és fehér, valamint a fém mint kiegészítő színek és materiák nagyon kellemesen ellensúlyozzák a sötét árnyalat esetlegesen negatív hatását. Ebben az esetben is jól passzolhat egy hasonló konyha, ha az a szobával határos, vagyis hát határtalan. A fényes, lakk felületek impozánsak,

komolyak. A fém ajtók és a beépített elektronikus berendezések kicsit ridegebbé, de modernebbé is teszik a bútort. Inkább a fiataloknak ajánlott ez a stíl, kevésbé jellemző igény ez egy minden nap otthon főzőcskéző, háromgyermekes anyukának. Trendi, kemény és nem tűri a többnapos gyermek ujjlenyomatot.

Végre megmozdult a szekrény! Bár a „tektonikus lemezek” azaz a polcok elcsúszása nem most kezdődött, szerencsére nem ment ki a divatból. Elegendő ideig uralkodott a nappalikban a mindenhol egyformán magas, darabokra szét nem szedhető, robusztus szekrény, amely circa húsz évre meghatározta minimum az egyik falat. Jó esetben két-tőn ablak, a negyedik pedig a kanapé volt. Ma ez már sokkal flexibilisebb. A szekrény-sorokból sorocskák lettek, és elmozdultak a vonalaik. Nem csupán egy sorban futhatnak a polcok, hanem összevissza, nem egyforma magasságúak a tagolások, és más-más méretűek vízszintesen is az elemek. Ferdék csak azért nem lettek, mert akkor majdnem használhatatlanok, bár itt is ismerünk kivételt – cd-eket és néhány könyvet már íves, vagy teljesen átlós polcra is pakolhatunk, de ez még szokatlan. A lakkozott fa újra divat, de azért most másképp hat, mint egykor a stílbútoron. Egyszer ugyan ez is kimegy a divatból,

most mutatós és még az lesz egy darabig. A lila szőnyeg és a fehér kanapé, valamint a kiegészítők egy finom, szolid szobabelsőt hoznak létre.

A narancs és a csokoládébarna tökéletes harmóniát alkot, ráadásul olyan életerőt és energiát sugároz, hogy aki az ilyen étkezőbe vagy konyhába bemegy, nehezen tud onnan kijönni. Itt fantasztikus lehet főzni, sütni, de még mosogatni is, hacsak nem azt a gép csinálja meg helyettünk (energiatakarékosabb!). Ha egy ilyen színű helyiségbe még a nap is besüt, akkor ott ragyogó és szípkázó lesz a hangulat. Az asztal így is magáért beszél, megterítve pedig maga a megtestesült kísértés. A fehér kárpitú szék is jó, de választhatunk ide olyan pácolású ülőalkalmatosságot, ami hasonló a konyhabútor barnájához.

– SzS –

TrendLakás

**Konyha- és Lakberendezési Stúdió
XIII. Reitter F. u. 62.**

Nyitva tartás:

Hétfő-péntek: 10 - 19^h

Szombat: 10 - 18^h

Vasárnap: 10 - 16^h

Ezüst

Fém, mégsem igazán hideg. Körítéstől függ. Ékszer, mely fiatalos és ragyogó. Kiegészítő, mely öltöztet. Bútorokon fogantyúként, díszítő lécként elegáns részlet, nagy felületként, ha az ajtók is ezüstműből készültek, komoly, modern, kissé már mégis a ridegebb felé hajló stílus. Textílián egészen más: finom, diszkrét és barokkos. De ugyanítt lehet feltűnő, fényes és szikrázó. Szinte univerzális.

STÍLUS ÉS KÉNYELEM – PAVLOVICS-BÚTOR

Pavlovics István bőrbútor tervező. Kecskeméti központú székhelyét édesapjával 1997-ben alapította a Mindszenti krt. 31. szám alatt. Itt történik a gyártás, és itt van a legnagyobb értékesítési központ is. A műhely és a telephely szép, a bőr nemességéhez igazodó, igényesen kialakított. Minden, amit itt látunk, szinte vonzza a tekintetet. A legfontosabb bútordarabok közt is első helyen szerepelnek az ülőalkalmatosságok, amelyekről sugárzik a kényelem.

Trendlakás Magazin:

Mi volt az első munkája?

Pavlovics István: Az első saját fejlesztésű bútorunk a Rio modell volt. A Riót egy nyári szabadság alatt fejlesztettem ki, harmadmagammal. Összeültünk, és megterveztük. Aztán szép sorban jött a többi. Kiállításra is terveztünk, ilyenkor jobban elengedem a fantáziámat. Kiállításra terveztem már például rózsaszínű bőrgarnitúrát fehér szőrmével kombinálva, célzottan lányoknak.

T.: Milyen alapanyagokból dolgoznak?

P. I.: Az alapanyag, amellyel dolgozunk, nagyon fontos. Európa bőrgyártásának körülbelül a 60 százalékát teszi ki az olasz bőrgyártás, ezért az alapanyagokat Olaszországból szerezjük be. Szép, minőségi, egyedi anyagokkal dolgozunk. Külföldön mindig egy lépéssel előttünk járnak. Ahhoz, hogy verseny-

ben tudjunk maradni, gyakran megfordulunk Olaszországban, Franciaországban és Spanyolországban, próbálunk lépést tartani velük, és követjük az új trendeket. Ismét divat a „barokk”, a csillogó arany és ezüst garnitúrák, népszerű a hasított bőr. A krokodilbőrt és a kígyóbőrt már korábban is használtunk, de én csak kiegészítőnek ajánlom. Például jól mutat egy-egy párna vagy karfa ezekből az anyagokból, ha kész bútorról van szó, akkor pedig talán csak maximum egy fotel, egyébként túl „tömény” a hatása. *(Az alapanyagokról a <http://www.pavlovics.hu/bor.php> oldalon olvashatunk bővebben.)*

T.: Milyen piacra készülnek a termékeik, milyenek a megrendelők, és kikből áll a célközönség?

P. I.: Természetesen magyar piacra, magyar megrendelőknek. Az üzletünk Kecskeméten található. Nagy megrendelőnk és viszonteladónk az RS Bútorház, de szállítunk bútorokat az Elefánt Bútorháznak is. Nyár végén

nyitunk egy üzletet Budapesten, a Veres Péter úton. Szállítunk külföldre is, Szlovákiába, Romániába és Olaszországba. A román piac 2008-ig nagyon jó volt, a szlovák most is erősnek mondható, az olaszoknál sajnos az ár dominál. A magyar piacra nehéz az újdonságokat bevezetni. A legtöbb megrendelésünk és a legnagyobb igény a klasszikus bútorokra van. Bár a magyar ízlés konzervatívnak mondható, azért van egy megrendelői réteg, akinek igénye van az extrém bútorokra mind a formájukat, mind az anyagukat tekintve. Egy-egy egyedi kérésnél ma már szinte minden anyag beszerezhető. Például extrém színek vagy például Swarovski kristállyal díszített vagy hímzett kanapé. Nagyon népszerűek a különféle karfával és a végükben tárolóval (pl. laptopasztal) készült darabok. Kényelmessége miatt nagyon kedvelt a „döglős-nyúlványos” kanapé, amely kiválóan alkalmas a nappaliba, és két ember egymás mellett kényelmesen tudja használni.

T.: Mit gondol a webáruházakról?

P. I.: Minőségi és egyedi bútorokat tervezünk és gyártunk. A minőség-nél és az egyediség-nél nagyon fontos, hogy a vevőben is meglegyen a bútor iránt az a tisztelet, hogy veszi a fáradságot, és személyesen megnézni, hogy mit vesz. Az egyedi termék-nél az eladónak is fontos a vevővel való személyes kapcsolat. Az eladó oldaláról fontos, hogy tisztában legyen a vevő elképzeléseivel és igényeivel, ezért egy egyedi bútort csak személyesen lehet forgalmazni. A vevő oldaláról pedig egyeztetni kell az elképzeléseit, összehangolni a megvalósíthatósággal, illetve ismernünk kell, hogy milyen lesz a bútor funkciója, hol fogja elhelyezni stb. Nálunk a vevő személyesen ki tudja próbálni a bútort, bele tud ülni, meg tudja tapintani a minőségi darabokat.

A webáruház erre nem alkalmas, ezért nem vagyok a híve, és ezen a területen nem is szeretnék fejleszteni.

T.: Milyennek tartja az eladó-vásárlói viszonyt?

P. I.: A vásárlót sosem szabad megbántani! A vásárló mindig maximálisan elégedett kell hogy legyen. Még akkor is, ha néha-néha nem lehet meggyőzni arról, hogy nekünk van igazunk. Ha a vásárló nem elégedett, akkor nem vásárol nálunk többet, és nem ajánl másoknak.

T.: Hogyan áll össze a csapat?

Mit gondol a magyar szakemberekről?

P. I.: Körülbelül 15 fős csapatunk van. A megalakulásunk óta állandó emberekkel dolgozunk. A gazdasági válság miatt szerencsére nem kellett szakembereket elküldeni. Nem

is szívesen tenném, hiszen nagyon nehéz a jó szakembereket megtalálni. Ha egy jó szakember a gazdasági válság miatt a multikhoz vagy egyéb helyre megy dolgozni, és más állás elvállalására kényszerül, akkor elveszítettük, mert később nagyon nehéz visszarázódni a régi kerékvágásba. A másik oldalról nem is beszélve: az államnak egy jó szakember kitaníttatása több millió forintba kerül, és ha más pályán dolgozik, akkor az dupla veszteség. A jó szakembert megtartani is nehéz, mert tisztában van a képességeivel, a szaktudásával (gyakorlott, vannak saját gondolatai, ötletei, terveit, térben jól lát), így a jó szakember nyugati fizetést akar. Ezért problémás jó szakembert találni, mert nálunk nincs tömeggyártás, így nem a betanított munkásra van szükség. Ha egyedi megrendelésről van szó, akkor a tervezői asztal a következőképpen áll össze: a kárpitos, a varró és jómagam.

T.: Mi a gazdasági válság idejére a stratégiája?

P. I.: A gazdasági válság mindenkit érintett, bennünket is. Erről csak azt tudom mondani, amit mindenki más: túl kell élni, talpon kell maradni. Egyéves időintervallumra érdemes tervezni, annál hosszabb időre nem. Várni kell, a létfenntartás a fontos, de azért bizakodóak vagyunk. A bőr luxustermékeknek számít a magyar piacon, ezért a válság alatt sem szabad belemenni az árversenybe. Fenn kell tartani a minőséget, és nem szabad leragadni – fejlődni kell és lépést tartani.

Pavlovics István bútorai hitelesek, nem a kompromisszumok szülöttei. Ez annak köszönhető, hogy ügyfelei igényesek, értékelik az igényes bútorarabokat. Megrendelői vevők a felkínált harmóniára, kényelemre, hiszen helyiségtől függetlenül a hangulatunkat, a közérzetünket és a másokhoz való viszonyunkat is meghatározza, hogy hová ülünk. És köszönhető ez annak is, hogy Pavlovics számára fontos az, hogy amit csinál, azt meggyőződéssel csinálja. Szerinte az ülőalkalmatosságok egyfelől a nyugodt pihenés elengedhetetlen elemei, másfelől pedig tükrözik egyéniségünket (formák, színek, minták kiválasztása). Kívánjuk, hogy a bútorai minél több otthonba bekerüljenek.

Kalóczkai Mariann

KANAPÉTRENDK

A kanapé fogalma és lelkivilága összetettebb, mint gondolnánk. A kanapé olyan ülőbútor, amelyet úgy terveznek, hogy egynél többen ülhessenek rajta – mondhatni, egy kifejezetten szociális bútor-darab. Ha csak egy személy ülhet benne kényelmesen, az a fotel. Jellemző rá továbbá a karfa, akár mindkét oldalon – de akár egyikén sem. Esetenként található rajta némi állati bőr vagy szőr, esetleg egy nagymama. A kanapé természetes élőhelye a nappali vagy pihenőhelyiség, de ez igaz a fikuszra is. Többnyire nagy és puha – vagy épp kicsi és kényelmetlen. Akárhogy is, a kanapé a legtöbbet használt és leglátványosabb eleme az otthonunknak, ezért cseréjével megváltoztathatjuk az egész belső tér jellegét.

Régen a kanapék nagyjából egy kaptafára készültek: dobozszerűek voltak, és nélkülöztek minden esztétikumot vagy kreativitást. A többség olyan volt, mint egy hatalommániás, túlméretezett párna, idétlenül vékony karfácskákkal és lehetetlenül terpeszkedő alapzattal. Ugyanakkor a színei menthetetlenül jellegtelenek és unalmasak voltak, semmi színfolt, semmi izgalom – mint egy természetes, fárasztó rokon, akit esélyed sincs lecserélni vagy kitenni, és ahányszor belépsz a szobába, mindig menthetetlenül ott tesped, és eszi a csokidat.

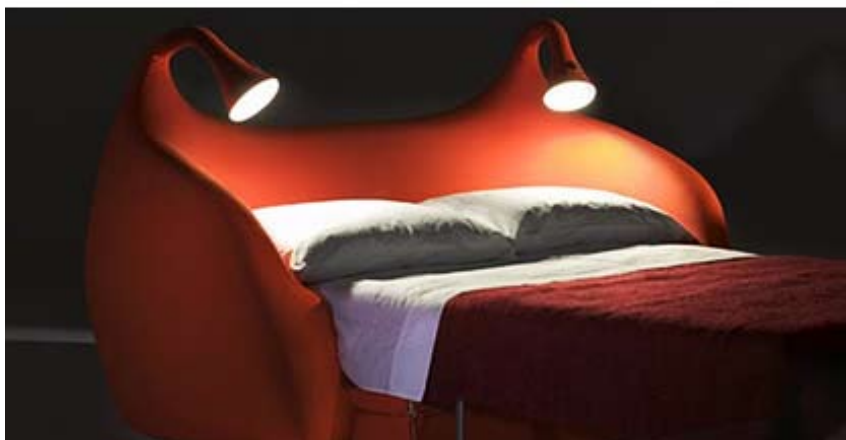
A kanapé evolúciója nagyfokú fejlődést és változatosságot mutat, így eljutottunk a kinyitható, ágyneműtartós, mustársága monstrumtól (amelynek kinyitási módja már három generáció óta a homályba vész, cserébe viszont a rugóival szórakoztat) az ipari hulladékból hegesztett, újrahasznosított designkanapéig.

A kortárs kanapéval szemben támasztott két legfőbb elvárás, hogy jól nézzen ki és kényelmes legyen. Egyenes, letisztult vonalvezetés, minimalista design jellemzi. Néha további funkciókkal is bővül (például beépített hangfal vagy könyvespolc), de csakis akkor, ha jól néz ki. A kényelem foka ma már nem egyenesen arányos a felhasznált anyag mennyiségével, így a jó formatervezés kiválthat többszáznyi szivacsot, pihét és egyéb töltelékanyagot.

Többnyire a semleges színek divatosak – a törtfehér, a barnászürke, a kávébarna, a teveszín, a fehér és fekete –, ami jó hír mindazoknak, akik nem engedhetik meg maguknak, hogy hetente áthúzzassák vagy lecseréljék a kanapéjukat. Mégsem hiányoznak a harsányabb, erőteljesebb színfoltok sem, amelyek néhány, röpké pár óra alatt hanyagul elhelyezett párnával csempészhető a kompozícióba. Izgalmas hatás érhető el a különböző anyagok kombinálásával, keverésével vagy kontrasztos használatával, esetleg a megszokott formabeli határok feszegetésével is. Ugyanakkor környezetvédelmi elkötelezettségünket is demonstrálhatjuk, amennyiben újrahasznosított fából készült kanapét veszünk – a bambusz és egyéb környezetbarát fajták használata egyre népszerűbb.

A lehetőségek ma már korlátlanok, mégis úgy tűnik, még mindig makacsul tartja magát a klasszikus, háromrészes ülőgarnitúra, ahol a kanapémama két kicsinyével érkezik, hogy aztán körbevegék és együttes erővel frusztrálják a szegény, alacsony növésű dohányzóasztalt.

Boross Veronika

VESZÉLYEZTETETT, DE MÉG ÉLŐ, VIRÁGZÓ MÚZEUM

A székelyföldi Sütő család a XVI. század közepén már asztalossággal foglalkozott, ami azt jelenti, hogy az asztalos, bútorfaragó, -festő dinasztia egyidős az erdélyi tordai országgyűlésen kimondott, a korabeli Európában egyedülálló vallási türelmet hirdető törvénynyel. A csaknem fél évezreden átívelő családi vállalkozás ma is virágzik. A műfaj, a technikák, az ízlés apáról fiúra öröklődött, és ha Sütő Leventének vagy fivérének, Gábornak a fia is folytatja a szakmát, akkor az élő bútorasztalos-múzeum tovább virágzik a műholdak és a Marsra szállás korában is.

Az egy csavarhúzóval összeszerelhető bútorok és a PVC korában a Sütő-féle festett szekrények és bölcsök a középkori múltba varázsolnak. Ilylyés Gyula remek szociográfiájában a kiegyezés kori puszták népe is hasonló bútorokat használt, nehéz és mégis gazdag életük emlékei idéződnek a mivesen, nagyszerű arányérzékkel felépített és megfestett ládákra, saroktácaikra. Tapasztalt tudásukat és sokszínűségüket bizonyítva 1840-ben ők festették a Hargita megyei oklándi templom virágos karzatokazettáit.

A multikultúrában élő, a múlt kultúrájára is érzékeny, művelt nagyvárosi ember szemében a Sütő család életműve kikerülhetetlen. Hazánk történelmének kevés számú, élő tanúi között olyanok ők, akik már évszázadok óta a szakmájuk elitjéhez tartoznak. Így nemcsak a székely népi bútorművészetet követhetjük nyomon az alkotásaikon keresztül, hanem sajátosan azt, ami a korabeli színvonal maximumát képviseli. Azt a ma is élő filozófiát, amelyet a kortárs iparművészet bárhol a világon sikeresen alkalmaz, integrál a magas technológiájú belső- és külső építészetben. A székely faipar eleganciája a Makovecz-épületeken is alapvető, és a nemzetközi versenyszférában is magas árfolyamon jegyzett hungarikum.

A Sütő dinasztia olyan – bármilyen morbidnak tűnő is a hasonlat –, mint az esztelen emberi pusztításnak kitett, kihalásra ítélt állatfajok, a bálna, az orrszarvú, a csimpánz. Nem lenne jó, ha nélkülük kellene leélni az életünket.

Gurubi Ágnes

Szecessziós vonalak

Igaz, vonal nem is lehet szecessziós. A „csíkok” inkább indák, csigavonalak, kacskaringók, hullámzó ívek. Nőiessé teszik, meglágyítják a formákat, egy lakás hangulatát,

különlegessé varázsolják egy ruha stílusát, megbolygatják a nyugalmat, ugyanakkor harmóniát is teremtenek. Színesben izgalmasak, játékosak, feketében magával ragadóak, elegánsak.

HULLÁMZÓ HOMLOKZATOK, DÍSZES ORMOK

Az 1877-ben Orosházán született Magyar Ede (eredetileg Oszadszki) realista diákként került Szegedre tizenhárom éves korában, ahol inaskodást tud vállalni Ádók Iván szegedi épí-

tő- és ácsmesternél. Itt hamar kiderül, hogy a kis segéd nagyon tehetséges, így a szakember saját költségén kezdi el taníttatni. Temesvárra megy Mihály Ferenc műépítészhez,

Fotók: Túry Csilla

ezek alatt az évek alatt ismeri meg későbbi munkatársait, Takács Jánost és Sós Aladárt. 1901-ben szerzi meg az építőmesteri képzésről szóló okmányt, amelyet a Budapesti Állami Felső-Építőipari Iskolai tanulmányai befejezésével kap meg.

A század elején Szeged város épületeit többnyire budapesti cégek tervezik meg, azonban 1904-ben Magyar Ede kap megbízást Goldschmidt Györgytől, aki egy egyemeletes lakóházat szeretne a Bartók Béla és a Tábor utca sarkán. Egy év múlva már készen is áll a saroktoronnyal díszített épület, amelynek

felső szintjére a tér egységes beépítési magasságának érdekében ráhúztak egy emeletet 1959-ben. Nem akárhogy. A homlokzat díszzeit leverték, körülbelül gondolkodás nélkül. Ami máig megmaradt, az a csodaszép kapu és a kapualj két oldalán sorakozó szecessziós nőalakok. Egy másik alkotása, amely ma már sajnos nem látható eredeti pompájában, a Schäffer-palota. Egykori díszei, szecessziós megfogalmazású, konzolként funkcionáló, leláncolt angyalai ma torzók. A drága felépítmények már régen nincsenek a helyükön, hiszen drága azokat fenntartani. Az izgalmasan hullámzó betétrácsokkal ellátott faportálokat pedig fémre cserélték le.

Az egyik legfontosabb munkája a szintén szegedi Reök-palota, amelyet hiába építettek át kicsit, hiába telt el felépítése óta száz év, ma is lélegzetelállítóan szép és tiszteletreméltó. 1906-ban készülnek el a tervek, az épület 1907 végére készül el. Reök Iván vízépítő mérnök, a megrendelő saját családja számára tervezteti az épületet. Több kis lakás volt fellelhető benne, hiszen az apa gyermekei számára készítettet a házban külön lakrészeket. A homlokzatot a nyitott és zárt erkélyek teszik mozgalmassá, ugyanakkor nyugalmat és harmóniát is árasztanak. A magasban megjelenő alakok (állatok és növények) izgalmassá, érdekessé és játékosá teszik az épület összhatását. Azonban az egész ház ettől nem veszít monumentalitásából, sőt. Az épület előtti kis tér segít abban, hogy tényleg gyönyörködni tudjunk ebben a díszes, de ma már semmiképpen nem túldíszített alkotásban. (A Kölcsey utca és a Tisza Lajos körút sarka.) A lépcsőházba lépve ma már teljes letisztultság fogad. Fehér falak vezetnek be a kis udvarra, illetve a lépcsőházhoz, amely alá, ha beállunk, elakad a lélegzetünk. A korlát egy hosszú inda sok-sok befelé hajló virággal, amely régen arany színben úszott, ma feketében tündököl. A Reök-palota ma Regionális Összművészeti Központként üzemel, számos kiállításnak és rendezvénynek ad otthont. (www.reok.hu)

Egy munkatársa, Takács János így ír a műről: „Alapvető a falsíkok hullámos kialakítása. Az egész homlokzat mintegy dombormű, a csendes tóparti nyugalom vonalvezetése éles vonalak kerülésével. A lágy árnyékú zárterkélyek, a nyitott erkélyek hullámos alátámasztékai, a lizénák, oszloptörzsek, oromzatok hullámos kialakítása is mind a vízi tájba illő, vízi növényvilág motívumaiból tevődnek össze.”

A Reök-palota megépítése után Magyar Ede neve híressé vált Szegeden, egymás után érkeznek irodájába a megrendelések. Nála dolgozik például Takács János és Koszta Antal kőművesmesterek, Kertész Izidor lakatosrajzoló, Maroscher Sámuel, Winkler Imre és a pesti Gárdos Aladár szobrászok, Nagy Pál díszítőművész, Tardoss-Taussig Ármin grafikusművész, Sebestyén Endre és Sós Aladár építésmérnökök.

1908-ban elsősorban lakóházakat, villákat tervez, illetve a vasútállomás kis forgalmi épületét. Ekkor kap megbízást a nagyon impozáns helyen lévő Ungár-Mayer-féle bérház tervezésére is, amely a Kárász utca Dugonics térhez közel eső sarkán található. Abban az időszakban az épület homlokzata majdnem harsogónak hatott, ma szervesen illeszkedik a Kárász utca épületsorába. Díszesebb azoknál, azonban ma már nem hat túlságosan felfokozottnak. „Háromemeletes, sarok- és oldaltornyos, több irányban oromfalas, szertelenül gazdagon formált erkélyrendszerekkel díszített, szép formájú tetőzettel is hangsúlyozott épület.”

1909-ben országos tervpályázati kiíráson nyeri meg a kaposvári színház megtervezésének lehetőségét. A szituáció számunkra is ismerős lehet: minél gyorsabban, minél kevesebb pénzből felépíteni egy impozáns épüle-

tet. A megrendelők elhúzták az időt, majd az építész és a kivitelezők munkájának idejével akarták behozni a csúszást. Az épület megfelelő funkciójának, azonban érezhető, látható rajta az, hogy mire futotta, és mire nem. Magyar Ede nevéhez fűződik a nagyikindai református egyház kistemplomának építése is, valamint a szegedi református egyház háromemeletes bérházának megépítése. Zentán nagyszabású szállodatervezéssel bízzák meg, majd a tízes évek elején a Szegedi Gazdasági és Iparbank székházának és bérpalotájának tervezésével. A nevéhez fűződik még a Wöber-palota megtervezése, amelyen már látható, hogy nem kötik meg kezét a különböző stílusok jellemzői. Munkái letisztultak és karakteresek.

Rengeteg megbízása és munkája ellenére anyagi gondjai vannak, illetve családi élete sem a megfelelő. Beleszeret az egyik megbízó feleségébe, majd mindketten elhagyják akkori hitvesüket, és próbálnak új életet kezdeni. A válóperek elhúzódnak, pénzügyi krach üt be, amelyet már nem tud kezelni a művész, és végez magával 1912-ben.

Forrás: Bakonyi Tibor: Magyar Ede, Akadémiai Kiadó, Bp., 1989.

– SzS –

FENOMENOLÓGIAI ÉPÍTÉSZET: „AMI MÖGÖTTÜNK VAN, AZ BENNÜNK VAN”

(KASSÁK LAJOS)

RÓZSA SÁRA ÉPÍTÉSSZEL (KHR KÖR)

BESZÉLGETTÜNK

Az építészsakma doyenjei – mint Makovecz Imre vagy Vadász György – megengedhetik maguknak, hogy rajta hagyják sajátos kézjegyüket az általuk tervezett munkákon – mindez a megrendelőnek is presztízst ad. A fiatal építészgeneráció tagjai azonban még távol állnak annak a lehetőségétől, hogy épületekbe és lakásokba álmódott élettér-elképzeléseiket ténylegesen megvalósíthassák – ők még ritkán kapnak szabad kezet. Pedig izgalmas, újfajta nézőpontokkal operáló, művészi kreativitással is bíró szakemberek szép számmal akadnak az ifjú titánok között. Közülük mutatunk be egy számunkra különösen megnyerő személyiséget: Rózsa Sárát. Építészdiplomája mellett rehabilitációs mérnök (utóbbi végzettséget Svédországban szerezte), majd elvégezte a szociális munkás szakot a Wesley János Lelkész-képző Főiskolán. A határon túlról származó 32 éves lány nemcsak a vonalzóval bánik virtuóz módon, nem mellesleg tehetséges „ecsetforgató” is. Emberszeretete a munkájában is szóhoz jut...

Trendlakás: *Hogyan kerül egyensúlyba a munkádban a kétféle végzettséged: a konstruktív, a reálérdeklődés (az építészeti), illetve az emberszeretetről és az emberekről való gondoskodás igényéről árulkodó szociális munkási szakma, illetve az akadálymentesítési szakember?*

Rózsa Sára: Jelen pillanatban nem tudom egyensúlyba hozni ezt a reál és humán vonalat egyetlen karrierben. Inkább úgy jellemezném a helyzetet, hogy van az életemben

egy olyan szál, amely a megélhetést és a pénzkeresetet biztosítja, illetve egy olyan, amely számomra emberileg fontos. Általában próbálok kompromisszumra törekedni a szakmai tudásom hasznosításában: az építészeti kevésbé lehet kifejező művészetként művelnem, az inkább egy olyan terület, amelyet az emberi használat szolgálatába lehet állítani. A szociális munkás szakon, a szakdolgozatomban gazdag roma lakóházakról írtam. Itt sikerült a több irányba mutató érdeklődésemet egyesíteni, de ez inkább egy elméleti

vonal, a gyakorlatban nehezebb megtalálni ezt az egyensúlyt. A publikálásban, építészeti események, jelenségek értelmezésében, ezek szociális, szociokulturális jelentőségének mélyebb átgondolásában és feltárásában is tudom egyesíteni a különféle érdeklődési irányultságaimat. Mivel azonban ezt hobbi szinten, a szabad időmben művelem, korántsem jut rá annyi energiám, mint amennyi gondolatomban, kezdeményezésem, újító ötletem lenne.

T.: Van egyáltalán lehetősége egy fiatal építésznek arra, hogy a személyiségét kifejezhesse a munkáiban?

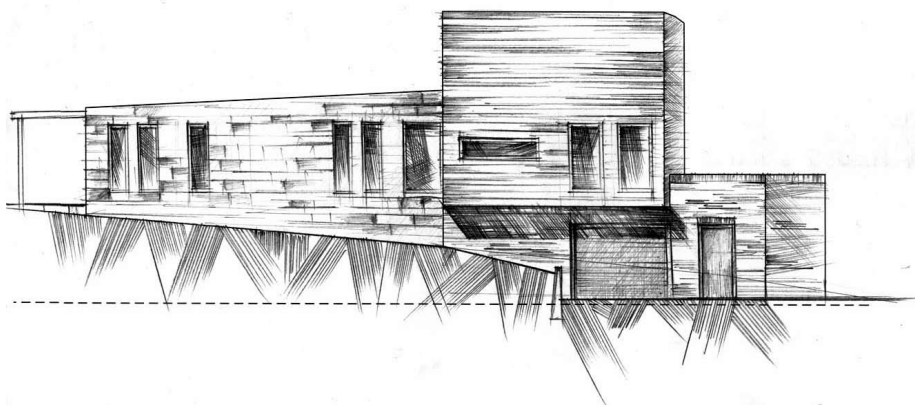
R. S.: Persze, lehetőségeket erre is felszínre hoz az élet, az én munkásságom során is volt már olyan megrendelés, amelyben az önmegvalósításra is sor kerülhetett. Alapvetően azonban a megrendelőtől és az ő személyeitől, ízlésétől függünk. Azt mondhatnám, hogy a munkáimnak olyan 5–10 százaléka az, ami alkalmat ad az önkifejezésre. A kortárs épí-

tészetelmélet egyik nagy kérdése, hogy az építészet mennyire degradálódik a piaci feltételek és igények által meghatározott áruvá a mai, dominánsan fogyasztóinak mondható társadalomban.

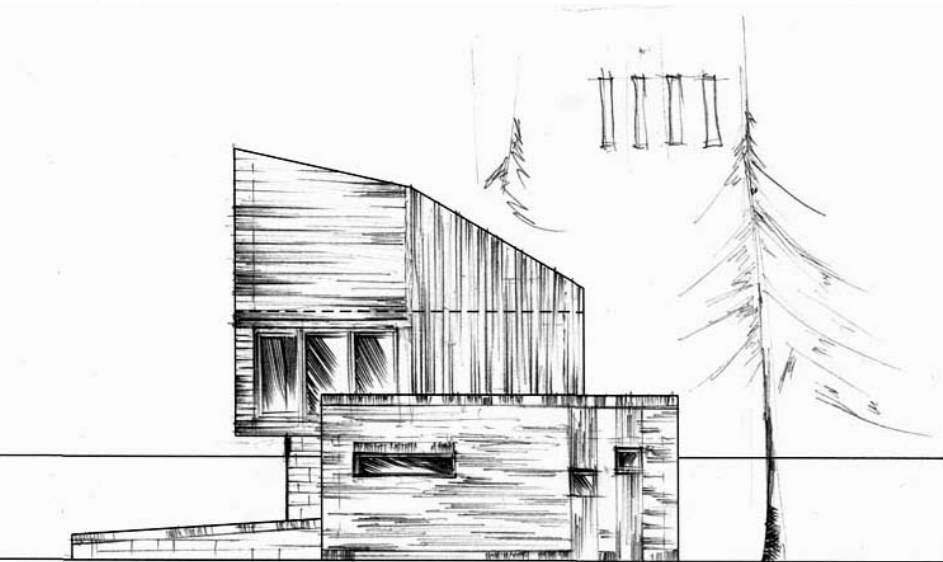
T.: Hogyan jellemeznéd az építészeti stílust, amelyet képviselsz?

R. S.: Az a fajta fenomenológiai megközelítés, amely a beszélgetésünk elején is felmerült, szerintem a tervezési módszeremet is jellemzi.

A tervezés során a hely jellegzetességeit, a „genius locit” is szóhoz szeretném juttatni. Nagyon fontosnak tartom, hogy a tervezett épület, lakás vagy iroda az azt használók személyiségét, az individuumot is tükrözze. A tervezés előtt éppen ezért megpróbálom minél alaposabban emberileg is megismerni a megrendelőt, illetve képet kapni a hely hangulatáról, szellemiségéről. Alapvetően fontosnak tartom azt is, hogy a hely adottságai alapján a legjobbat kihozni a leendő épületből, amely a későbbi használatot kényelmessé, élvezhetővé teszi.

Építési vázlat

Építési vázlat

Formai ragaszkodásom nincsen, bár szeretem a szabálytalan, aszimmetrikus, meglepő, váratlan geometriával rendelkező építészeti formákat.

T.: Vállalkozásodat, a KHR Kört három fiatal nő működteti. Ilyen kis létszám mellett, alkotó munkában a csapatjáték mindennél fontosabb, sok mindent eldönt a teamben dolgozók személyisége és egymáshoz való viszonya. Hogyan találta meg egymásra, és milyenek a „csajok”?

R. S.: Az egyik lánnyal, Szilvivel (Gyimesi Horváth Szilvia) a határon túli magyarok kollégiumában ismerkedtem meg. Dorkával (Kun Dorottya) pedig egy munka kapcsán, Szilvin keresztül kerültem kapcsolatba. Eleinte nem dolgoztunk közös cégben, hanem egyfajta laza szakmai partnerségben, építési

„körben”, ami aztán kimondatlanul megerősödött. Ezért is neveztük el a későbbi, a nevünk kezdőbetűit is hordozó vállalkozást „körnek”. A KHR Kör – ahogy arra a betűi is utalnak – lánykorunk cége, tréfásan így hívjuk a „leányvállalatunk”. Nagyon különböző személyiségek vagyunk: amikor irodát béreltünk, ki kellett találnunk, melyikünk hol fog dolgozni az irodán belül. Egyáltalán nem volt semmi konfliktus a munkaállomások helyének kiválasztásánál, mert mindhárman azonnal tudtuk, hol fogunk a legeredményesebben dolgozni – és ezek a leendő minibirodalmak nem fedték egymást! Mondhatni, vállalkozáson belül képtelenek is tudjuk, hol a helyünk, mi a szerepünk. Dorka például hihetetlenül aprólékos, szeret a részletekkel bibelődni, a könyvelést és az adminisztrációt is értelemszerűen ő vezeti. Szilvinek a hatósági ügyintézésben

van óriási tapasztalata, az árajánlatok bekérését és adását is ő végzi. Ő egyébként műemléki vonalon mozog, így a védett városképekhez és műemléki épületekhez is neki van a legtöbb ötlete. Jómagam a kreatív embere vagyok a csapatnak, a grafikai kivitelezést és leggyakrabban a tényleges tervezést is én viszem, illetve az akadálymentesítésben is nekem van a legnagyobb gyakorlatom.

T.: A grafika és az ábrázolás nem korlátozódik a munkádra...

R. S.: Igen, már az egyetem alatt világossá vált, hogy nagyon élvezem a szabadkézi rajzot, az ehhez kapcsolódó műhelyekben is részt vettem. Egyébként szívesen öntöm formába a gondolataimat a művészet eszközeivel. A szabadidőmben festek – korábban is műveltem, de aktívabban csak nemrég kezdtem el vele foglalkozni megint. A munkámban leginkább a reprezentáció során, a referenciák elkészítésében tudom ezt érvényesíteni, illetve akkor, amikor a megrendelőnek szó szerint is képet kell adnunk az elképzeléseinkről. Ilyenkor jól jön, hogy a leendő munka anyagszerűségét hatásosan tudom bemutatni – általában véve „hitelesebb”, mint egy számítógépes grafika.

T.: Ha már az anyagoknál tartunk: van kedvenc anyagod az építészetben?

R. S.: Minden munkában más anyag adja magát használni, hiszen alapvetően a környezethez kell alkalmazkodnunk. De ha már így rákérdeztél, közel áll a szívemhez a természetes vonal, a rusztikus anyagok, a fa, a terméskő és a fém.

T.: Milyen lenne az álommunkád?

R. S.: Egy kisebb családi ház tervezése a legapróbb részletekig, beleértve a belsőépítészeti is, ahol a megrendelőt alaposan kiismerhetem, majd ezt követően teljesen szabad kezet kapok, és ahol a hatósági előírások sem korlátoznak túlságosan az alkotásban.

T.: Apropos belsőépítészeti. Te a külsőteret tervezed, de a belsőépítészeti megvalósításokba már kevésbé van beleszólásod, hacsak nem szól erre is a megrendelés. Nem szokott fájni, ha később szembesülsz vele, hogy köze sincs ahhoz a képhez, amely a fantáziádban élt?

R. S.: Hát, ez bizony rosszul tud esni, de a dolognak van egy olyan oldala is, hogy már a külső megvalósítás sem szokott egyezni a tervekkel. Általában a terv leadását követően sok mindent megváltoztatnak a kivitelezés során, többnyire az anyagi lehetőségek mentén. A lakás vagy épület így sokat tud veszíteni a minőségéből és a szépségéből. A tervek túlnyomó része nagyon sok csorbát szenved a kivitelezés alatt, inkább az a ritka, amikor a kivitelezés is a megálmodott igényesség szerint halad. Igen, az ideális persze az lenne, ha az építészeti és a belsőépítészeti tervezés kéz a kézben járna. Ám ha belegondolsz, a belsőépítész megszólítja a tér, ahova tervezni fog, ez pedig az építészről függ.

T.: Saját magadnak milyen lakást terveznél, ha bármit megvalósíthatnál?

R. S.: Egyrészt van egy vonzódásom a vidéki kúriákhoz és parasztházakhoz, mind az építészeti stílus, mind pedig a létforma irányában, másrészt szeretem a főváros nyüzsgését, azt, hogy itt minden egy helyen elérhető, a sokféle kultúrát. Nyilván nekem az lenne az ideális, ha kétféle lehetne.

Ha Budapesten kellene magamnak lakást választani, egy régi tervezésű villa egyik lakása lenne. Ezek tartósak, szépek, igényesek, a környezet is gyönyörű, a belső tereknek jó a

felosztásuk és nem utolsósorban az impozáns belmagasság sok mindenre lehetőséget ad. A berendezése viszont egyáltalán nem a klasszikus ízlést tükrözné: a legújabb dizájn érvényesülne benne, teljesen egyedi darabokkal népesíteném be a szobákat. Vannak már választottaim egyébként, de bútorterveim is... A falakon a festményeim adnák meg az alaphangot, alapvetően ezeknek a világhoz is szeretném be a bútorokat és dísz tárgyakat.

T.: Egy környék hangulatát az utcakép nagyban meghatározza. Hogy festene az az utca, ahol szívesen élnél?

R. S.: Egy kisvárosban nőttem fel, a szerbiai Magyarkanizsán, így szeretném, ha a gyermeki élményeim és benyomásaim visszaköszönnének a környéken, ahol lakom: tiszta, csendes, rendezett, emberléptékű utcában laktam a legszívesebben. Sokat számítnak az utcabútorok is, egészen más karaktert adnak a közterületnek a megfelelően kiválasztott padok, ivókutak. Az „ideális utcaképbe” véleményem szerint ugyanúgy beletartozik az emberi tényező, az interakció, kommunikáció, mint az esztétikailag és építészeti igényes összkép. Egy formailag mégoly egységes, a legapróbb részletekig alaposan kidolgozott, ám élet nélküli közeg számomra rideg és élethetetlen.

T.: Hogy képzeled el az életedet tíz év múlva?

R. S.: Szeretném ezt a mostani változatosságot megtartani, de több önálló, a mostaninál komolyabb tervezési munkát vinni. Jó lenne jobban érvényesíteni a saját elképzeléseinket és személyiségünket a munkánkban. Arra töreksem, hogy alapvetően ugyanez a fajta, ihletet adó szabadság és sokrétűség legyen a szakmai hátterünk. Az álmaim között a művészeti ambícióim előkelő helyen szerepelnek: öt éves korom óta rajzolok, szeretném, ha a képzőművészet is valamilyen szinten belefolyna a pénzkereseti lehetőségeim közé. Máskülönben nincs okom a panaszra: élvezem a munkám során a kommunikációt, a jövő-menést, a megjelenést, a részvételt. Kassák Lajos fogalmazta meg a legszebben az életfilozófiát, amellyel maximálisan azonosulni tudok: „Ami mögöttünk van, az bennünk van.” Eddig minden munkám, tanulmányom, emberi kapcsolatom gazdagabbá tett valamivel. Bárki és bármi, akivel vagy amivel kapcsolatba kerülök, hasznosul bennem és előrevisz, ha máshol nem, a szakmai kommunikációmban. Örülök neki, ha nem egy irányba mutatnak a dolgaim.

– szjnick –

BÉNYEI ISTVÁN ÉS A KOMPLEX GONDOLKODÁS

TERVEZÉS

KERÍTÉSTŐL KERÍTÉSIG

Bényei István építész, iskolái alapján építész-tervező szakmérnök (Ybl Miklós Műszaki Főiskola 1993–1995), magasépítő mérnök (Ybl Miklós Műszaki Főiskola 1987–1991), táj- és kertépítő (Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem, 1991), de tanulmányokat folytatott a grazi Technische Universität Építész Karán is (1992–1994).

Az alkotó táj- és kertészépítésként nem dolgozott, de a munkája nem csak az építészetben merül ki. A tervezés nála a „kerítéstől kerítésig” tart. A tervezés folyamatát egy egységként kell kezelni, amibe beletartozik a belsőépítészet és a tájépítészet is, hiszen a koncepció mindezekkel együtt lesz teljes, így alkot egy nagy egységet.

Bényei István 1996-ban barátjával, munkatársával, Héder János bútortervező-belsőépítésszel alakította meg az Inarchi formaképző műhelyirodát, amelyből 2003-ban alakul meg a B13 Építőművész Kft. A B13 tervezőműhely által elkészített tervezési munkákat meghatározza saját ideológiájuk, amit minden munkájukban szem előtt tartanak: építészet, belsőépítészet, design és kerttervezés egymáshoz rendelt megvalósulása. A tervezés során nem „egy szigetet”, hanem „egy egész földrészt” terveznek. Felfogásuk szerint a komplex gondolkodás nagyon fontos, a tervezés során mindig egészben kell gondolkodni.

Több mint tíz éve 8–10 fős csapatban dolgoznak együtt, és körülbelül 15 fő külsős szak-

Fotó: Kaczúr György

ember segíti a munkájukat. A csapatban mindenkinek saját praxisa van, de mégis együtt és együttműködően dolgoznak. A munkatársak közül Sáfrány Dóra megtanulta a szakmát, végzettsége szerint nem belsőépítész, mégis olyan remek a térbeli látása, hogy az egyik legjobb szakembere a csapatnak.

A csapat tagjai egyben barátok is, gyakran töltik együtt az estéket, a hétvégéket, és

szerveznek közös programokat. Egy jó hangulatban eltöltött hétvége eredményeképpen nagyszerű ötletek születnek.

Bényei István 1991-től 1995-ig nemcsak tanult, dolgozott Grazban is. Külföldön és itthon tanulni ég és föld – véli az alkotó. Külföldön a diák egyből a tervező mellett dolgozik, az oktató segíti, ezáltal kellő gyakorlatra tesz szert, és nincs elhelyezkedési problémája. Az itthon végzőknek sajnos nincs megfelelő tapasztalata, ezért a friss diplomás tervezők nagyon sokan keresik fel Bényeit. Sajnos sem a gyakorlati oktatás, sem a tanítás nem fér bele az idejébe. Korábban egy-egy előadásra akár öt napig is készült, de ezt nem honorálják kellőképpen.

Az építész tervezői munkáját mindig meghatározzák a piac igényei, jelen esetben a megrendelők vágyai. Bényei megrendelői főleg sikeres, fiatal üzletemberek, akik nyitottak az új építészeti megoldásokra, a designra. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy elkerülhető legyen az, hogy a megrendelők 20–30 éves megoldásokat erőltessenek. Bényei István és csapata, illetve a munkái bizonyítják, hogy nálunk is lehet magas színvonalon dolgozni – profikkal, profiknak.

A gazdasági válság óta csak (luxus) családi házakat tervez. Reméli, lesz ez másként is, de van elég megrendelője és munkája, ezért nem panaszkodik. Úgy érzi, hogy a gazdasági válság előtt jobban megbecsülték, és tisztelték az építészt. Ma a megrendelők úgy gondolják, hogy a pénzükért mindent lehet. Ebből egyre több a konfliktus. Ha nem tudnak közös nevezőre jutni, akkor inkább elválnak az útjaik.

Elmondása szerint a tervezés folyamatában az első fázis a munkafelmérés. A megrendelőt pszichológiai megközelítésben megismeri, akár az egészen intim részletek felől is érdeklődik. A megrendelő hozhat fotókat, hangulati képeket, amelyek őt tükrözik, mit szeret, és mi az, amiben jól érzi magát. A megrendelőt megérteni hosszú folyamat. Fontos, hogy átadja a gondolkodásmódját, fontos, hogy feltárja a legbensőbb titkait, érzéseit, mert így lehet a számára legtokéletesebbet tervezni, ami az igényeinek pont megfelelő. A ház is egyfajta ruha, amely tükrözi a stílusunkat. Aki például Rolls Royce-szal jár, ne akarjon paszszív házat magának, mert nem fogja úgysem jól érezni magát benne.

Munkái luxus- és igényes megrendelésekben öltönek testet, egyszerűsége törekvőek, letisztultak, igényesek, mindig illeszkednek a természet nyújtotta adottságokhoz, a területhez. Családi házak, lakások, villák, nyaralók tervezése mellett Bényei István munkái között megvalósult már műemlékek átépítése, irodaépület, könyvesbolt, áruház, elnöki iroda, továbbá megépül a MEO Kortárs Művészeti Gyűjtemény, a Buena Vista Cafe (a maga korában és stílusában akkor a leghangulatosabb vendéglátóhelynek számított), és a Creol Bár. Ezeket a munkákat gyönyörű képekkel illusztrálva megtaláljuk a weboldalon, www.b-13.hu.

Bényei István szerint az építészet csodálatos. Reméli, hogy a csapat a gazdaság talpra állásával még sokáig együtt dolgozik, és kreativitásukat, kiemelkedő tudásukat más területen is megmutathatják.

Kalóczkai Marianna

ÖKO

A NAP MUNKÁBA ÁLLÍTÁSA —
NÉHÁNY SZÓ A NAPELEMEKRŐL

HŰTÉS-FAGYASZTÁS ENERGIATAKARÉKOSAN

A SZOMSZÉD HÁZA MINDIG ZÖLDEBB -
ÖKOHÁZAK

A SZOMSZÉD HÁZA MINDIG ZÖLDEBB — ÖKOHÁZAK

Egy ökoháznál alapfeltétel, hogy természetes módon illeszkedjen a környezetébe, és harmonikusan tudjon együtt élni vele. Nagyon fontos a természetes eredetű anyagok használata, és azok kombinációja a funkcionalitás és az esztétikum figyelembevétel. Ez ideális esetben olyan építészeti változatosságot eredményezne, hogy ugyanúgy nem lenne két egyforma ház, mint élőlény sem. Sajnos még nem járunk a fejlődésnek ilyen fokán, de már az is haladás, hogy elkezdtek a panelházak energiatakarékosabbá tételét.

Az első és legfontosabb lépés egy ökoház építésekor a megfelelő elhelyezés és tervezés – ennek fő célja, hogy minimalizálja a környezeti hatásokat, és maximalizálja a fenntarthatóságot. Az ipari forradalom, a tö-

megtermelés és az ebből fakadó mérhetetlen pazarlás megindulása előtt még minden ház ökoház volt. Az embernek még nem volt más választása, mint a helyi, természetes anyagok használata, és ha túl akarta élni a környezeti

treehugger.com

wordpress.com

laist.com

hatásokat, kénytelen volt a körülményeknek megfelelően építkezni. Érdeemes megfigyelni, hogy például az ősi, kínai feng shui sem pusztán ezoterikus szeszélyek, sokkal inkább praktikus megfontolások alakították, így nem véletlen, hogy olyan nagy jelentőséget tulajdonít a lakóhely tájolásának. Például könnyen belátható, hogy kellemesebb, ha egy ház tóra néz, hátulról pedig egy hegy védi, és nem fordítva – aki pedig ártérbe építkezik, az magára vessen.

A tradicionális japán házak az ökooththonok ősi példái: olyan organikus anyagokból épülnek, mint a fa és a papír, a belső terek igény szerint alakíthatóak, és könnyen fenntarthatóak – elég elhúzni a válaszfalakat, és mint a jó telefonfülkéket, kisöpri őket a szél. A régi magyar építészet is természetes módon volt környezetbarát és fenntartható – a klimatikus

treehugger.com

Jó tudni, hogy gyakran hajlamosak eltúlozni az ökoátállás költségeit – főleg az érdekelt építési vállalkozók. Érdemes ezért alaposan utánajárni a témának, mert ezek a költségek hosszú távon mindenképp megtérülnek. Tehát akinek nem okoz nehézséget kimondani például azt, hogy „szolárhőtároló puffertartály” vagy „nádgyökérszűrős szennyvíztisztító”, az ne habozzon, még ma rendelje meg a maga komposztaprítóját vagy biobrikett tüzelésű kandallóját.

Boross Veronika

viszonyoknak megfelelően használt vályog-tégla vagy döngölt fal megtette a magáét: nyáron hűtött, télen fűtött. Jó hőszigetelő még a házfalra futtatott borostyán, esetleg az izlandi területeken elterjedt és a hobbitoknál is népszerű gyepszőnyeg a tetőn.

A tökéletes ökoház az autonóm ház, ahol nullo a rezsi, mert teljesen önellátó. A jól tájolt, hatalmas ablakain beáradó fény feleslegessé teszi a nappali villanyhasználatot. Kiváló szigetelése nyáron hűvösen tartja a házat, télen pedig bent tartja a napkollektorokból nyert hőt. Villamosenergia-ellátását megújuló energiaforrásokból szerzi – napenergiából, szélenergiából, esetleg vízenergiából vagy biomasszából (a négy ismert elem után talán fura, de ötödik elemként az alkohol is megújuló energiaforrás, még ha néha nem is úgy tűnik...). Az ökoház vízellátása sem pazarló: lakói nem értékes ivóvizet, hanem inkább esővizet használnak a mosáshoz és a vécéöblítéshez. Vagy a vízöblítéses vécé helyett egyenesen komposztáló vécét használnak, amelynek tartalma a konyhai hulladékkal kiégszülve kemikáliák által überelhetetlen trágyává nemesedik. Az ökoház lakói próbálják minimalizálni szennyvíz- és hulladéktermelésüket: előbbit házi szennyvíztisztítóval, utóbbit pedig szelektív szemétgyűjtéssel, tudatos vásárlással vagy egyszerűen azzal, hogy nem hordanak haza annyi szemetet abból a csúnya gonosz fogyasztói világból.

monster-munch.com

„NAPRAFORGÓ” VAGY FIX

Ha háztetőre épített elemről beszélünk, akkor csak fix lehet. Ha talajra telepítettéről, akkor napraforgó is, bár sárga sosem lesz, nem ezért, de hivatalosan napkövetőnek nevezik. Mi az?

A napelem a Wikipédia cikke szerint olyan szilárdtest eszköz, amely a fénysugárzás energiáját közvetlenül villamos energiává alakítja. Az energiaátalakítás alapja, hogy a fény elnyelődésekor mozgásképes töltött részecskéket generál, amelyeket az eszközben az elektrokémiai potenciálok, illetve az elektronkilépési munkák különbözőségeiből adódó beépített elektromos tér rendezett mozgásra kényszerít, vagyis elektromos áram jön létre.

Állítólag az emberiség jelenlegi, évi energiafogyasztását a Nap egyórányi energiabocsátása teljes egészében fedezné, azonban jelenleg a technológia drága, és egyelőre kevésbé elérhető. A közeljövőben ezek a tények biztosan változnak, ugyanis egyre több eszköz készül, egyre elérhetőbb

áron. A hátrányuk annyi, hogy teljesítményük totálisan a napsütés mértékétől függ, azt pedig ugye nehezen tudjuk befolyásolni.

A napelemeket három nagy technológiai csoportba sorolják. A vékonyréteg vagy más néven amorf szilícium napelem gyártásánál egy üveglapra visznek fel félvezető réteget. Nem annyira hatékony, de sokkal kedvezőbb az ára, mint a másik kettőé. Ugyanakkor a kék spektrumú fényeket jobban tudja hasznosítani, márpedig nálunk, ezen a földrajzi területen ilyenek jellemzőek. Az egykristályos (monokristályos) napelem a legnagyobb hatásfokú típus, valamint ez biztosítja a legtöbb energiát a legkisebb felületen. A szilíciumcellák, a speciális fóliák és az alumíniumkeret felelősek az átalakításban. A polikristályos napelemeknél nem cellák, hanem öntött

szilícium kerül felhasználásra. E típus esetében sokkal nagyobb felületek szükségesek ugyanannyi napenergia átalakítására, mint a monokristályos esetében.

A napelemeket modulokban gyártják, amelyekből akármennyit egymás mellé tehetünk. Valószínűleg nem rendelkezünk hatalmas kerttel, de ha igen, akkor sem hatalmas nap-

követő napelemeket szándékozunk elhelyezni benne – bár nemes cselekedet lenne –, hanem inkább növényeket termelünk. A házunk teteje, már ha van – nem tető, hanem ház –, tökéletes terület arra, hogy begyűjtsük és felhasználjuk az életet adó napfényt. Tehát a fix verzióban kell gondolkodnunk. A napsütést nem befolyásolhatjuk, de azt igen, hogy ha süt, akkor a lehető leghatékonyabban süssse a tetőt, azaz a napelemet. Ebben az esetben a 45 fok a legideálisabb, mert a nálunk jellemző téli és a nyári napállás szerint ez a középérték. (Ha forgatható, napkövető, elektronikusan vezérelt napelemmel dolgozhatnánk, akkor arra kellene ügyelni, hogy a nap mindig merőlegesen süssse a modult.) Maga a rendszer lehet szigetüzemű, ebben az esetben a napelemek akkumulátorokat töltenek fel.

Illetve van hálózatra tápláló típus is, ilyenkor az inverter (átalakító eszköz) a hálózatra csatlakoztatható a rendszer. Mindig csak akkora rendszert érdemes tervezni, amekkora megfelel a fogyasztásnak, a felesleg ugyanis elvész, nem tudjuk külön tárolni. Csak akkor van erre mód, ha akkumulátorokat használhatunk az energia tárolására, azaz a szigetüzemű rendszereknél.

Mivel ezekben a szerkezetekben nincsenek könnyen kopó alkatrészek, sokáig működnek meghibásodás, probléma nélkül. A gyártók is tudják ezt, így bátran adnak 25 éves garanciát a napelemekre, de némelyik akár 40 év garanciával is beszerezhető.

– SzS –

FAGYASZTÓ ÖTLETEK

Oltári lassan, de azért közeledik a nyár sok-sok fantasztikus termésével. Zamatos és ízes gyümölcsökkel és harsogó, lédús zöldségekkel. Fogyasztásuk frissen is folyamatosan ajánlott, de komolyabb embertársaink már ilyenkor gondolnak a télre is: teljes gőzzel fagyasztanak. Azonban nem mindegy, hogyan teszik.

Ha már ott áll a régóta beszerzett fagyasztóláda, hát ne dobjuk ki – de aki most készül vásárolni, valójában sokkal inkább környezetbarátnak nevezhető, ugyanis az új készülékek akár 40 százalékkal kevesebb árammal is „dolgozhatnak”. Apropos fagyasztóláda! Igen, a láda sokkal inkább energiatakarékosnak mondható, mint a fagyasztószekrény, mivel kialakításának köszönhetően sokkal inkább kihasználható belső térfogata. Lehet, hogy olykor nehezebb megtalálni a keresett finom-

ságot, és még rendesen hajolgatni is kell, azonban a csekken lévő csekélyebb összeg kompenzálhatja ezt a kis kényelmetlenséget. Valamint a tudat, hogy nem pazarolunk áramot sem, és ezzel teszünk valamit magunkért és a környezetünkért is. A hűtőszekrényben pedig alakítsunk ki valami rendfélét, tudjuk, hogy mit hol találunk meg, no és a család többi tagja is, így elkerülhetjük, hogy tíz percig csak állunk és töprengünk a nyitott ajtó előtt, hogy hova is suvasztottuk a kocsonyát...

Ha még a vásárlás előtt állunk, gondolkodjunk! Amennyiben szeretnénk külön fagyasztóládát, hogy télen is két pófára tömhessük például a cseresznyét, akkor a megvenni kívánt hűtőgépben nem szükséges, hogy legyen mélyhűtő rész. A konyha berendezésének tervezésekor pedig arra ügyeljünk, hogy a hűtőgép és a fagyasztóláda sose legyen közvetlen a gáztűzhely

mellett. Ilyen esetben ugyanis passzióból szórjuk a drága pénzt, és teszünk rosszat frigóknak. Minden lakberendezési könyv ábrákon mutatja, hogyan érdemes praktikus elhelyezni egymás mellett a konyhai berendezéseket és a munkafelületeket. Ami most lényeges: a hűtőt ne tegyük meleg mellé, és lehetőleg ne túl távol a konyhapulttól sem, hogy könnyen lehessen pakolászni belőle ki és be. A fagyasztóládát persze legjobb, ha még hűvösebb helyiségbe tudjuk tenni, minél hidegebbe, annál jobb neki és főleg nekünk. Lehet garázsban, pincében, olyan helyen, ahol nem fűtünk. Így szintén energiát takarítunk meg.

Aztán figyelniük kell a részletekre is. Olykor ellenőrizzük le, jól zár-e a hűtőnk ajtaja – ha egy elemlámpát beteszünk a szekrénybe felkapcsolt állapotban, becsukjuk az ajtót és ennek ellenére a fény kiszűrődik, hát érdemes megjavítani a szerkezetet. Elengedhetetlen rendszeresen leolvasztani a hűtőládát, -szek-

rényt, mivel az egycentis jég fantasztikusan jó hőszigetelő, és rontja a hatékonyságot. Ha szépen mindenhol leolvadt a jég, akkor körbekenhetjük a felületeket glicerinnel, ez az anyag ugyanis csökkenti a dérképződést. A szellőzőrács tisztasága is számít. Ha vastagon áll rajta a por, akkor a hűtő akár 10 százalékkal is több energiát fogyaszthat, ami senkinek nem jó. Kapcsoljuk le a gépet, és ezután porszívóval takarítsuk le a rácsot. Egy hűtőgép ideális belső hőmérséklete 7 Celsius-fok, a fagyasztóé –18 Celsius-fok. A hűtőt ne a pangás jellemezze, sokkal jobb neki, ha tele vagy legalább kétharmados többséggel tele van. Az ételek nagy részét csomagolva, a gyümölcsöket, zöldségeket a nélkül tároljuk a hűtőben, a fagyasztóban természetesen a minden csomagban szabálya érvényesül.

– SzS –

GYEPGONDOZÁS

Ismered az érzést, amikor a fülsértő fűnyíró zajára ébredsz nyári reggeleken? Igen, nem a legkellémesebb ilyen hanghatásokkal kezdeni a napot. A fű karbantartása, gondozása fontos, talán a szomszéddal meg lehet egyezni arról, hogy ezt nem csak reggel 7-kor lehet jól csinálni.

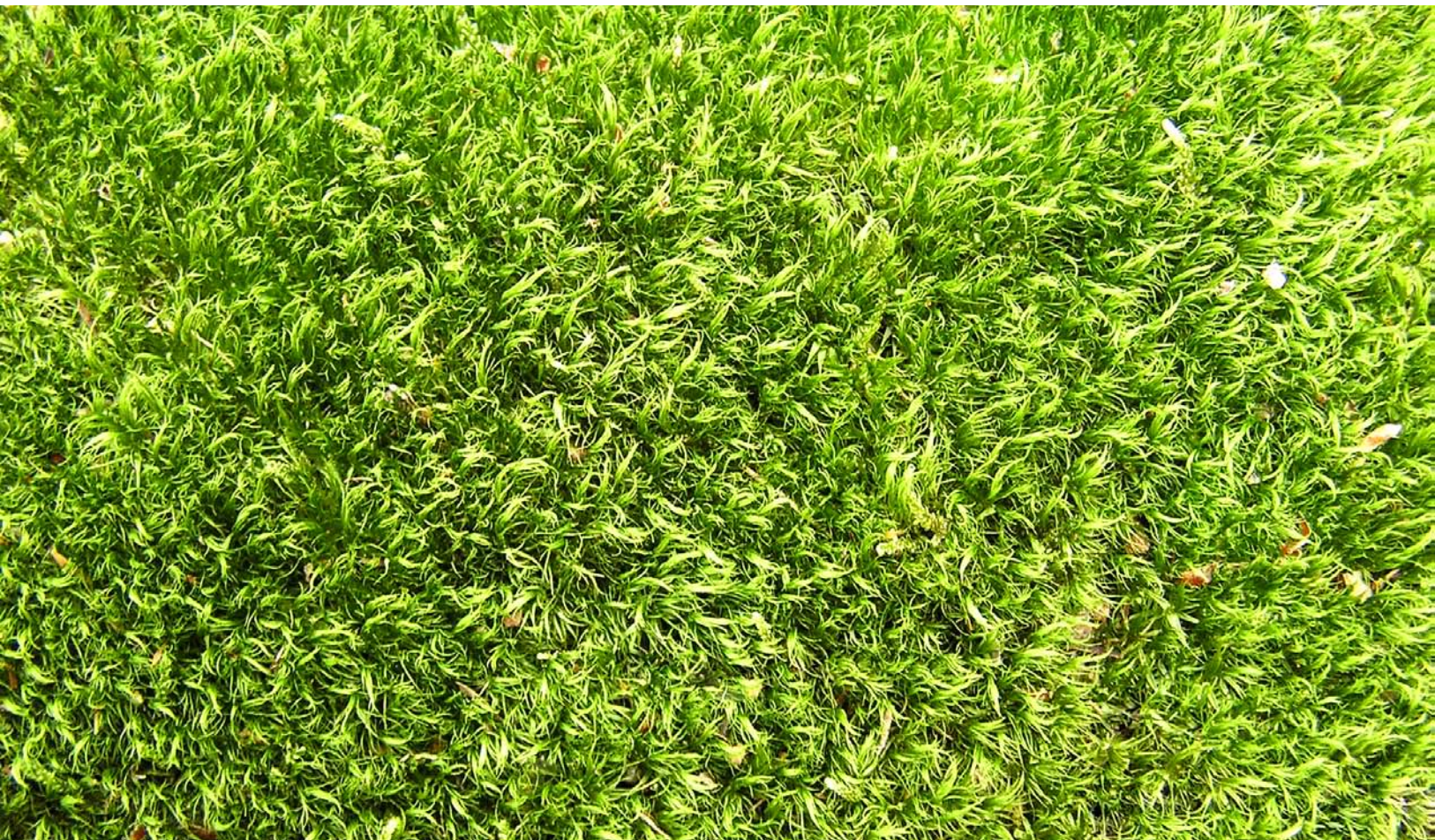
A délelőtt, sőt a délután is alkalmas lehet arra, hogy a pázsitot ápoljuk és rendben tartsuk. De hogyan? Először is: valóban elengedhetetlen, hogy rendszeresen lenyírjuk a fűvet a megfelelő magasságban, így a fű gyökérzete megerősödik, ezáltal a zöld gyepegészségesebb képet nyújt. A legjobb arány, ha körülbelül a harmadát vágjuk le a hosszának. Ha sokkal magasabbra hagyjuk megnőni, akkor kétszer menjünk át rajta, így kevésbé tesszük ki a károsodásnak, mintha egyszerre mennénk neki. (Az ajánlott magasság 4–6 centiméter között van.) Nyírásnál mindig legyenek élesek a pengék, mert az életlen pengék sérülten vágják le a leveleket, ezzel károsítják a fű minőségét, hiszen a levelek végei megszürkülnek, megsárgulnak,

és bojtosak lesznek. Nem jó a növénynek és nekünk sem.

A kutak, sziklakertek vagy egyéb növényi szigeteket mellett érdemes egy speciális szegélynyíróval vagy akár kézi eszközzel is körbenyírni a hosszú fűmaradványokat. Ahhoz, hogy tökéletes angol pázsit legyen a kertünkben, nagyon sok minden kellene, azonban egy szép füves kert elérése nem lehetetlen. Sokat segít ebben például a gereblyezés is. Eltávolítjuk a már élettelen növényi részeket, lehullott leveleket, szárazakat. Az ilyen hulladékfelületet egyébként egy speciális elektromos kutyával is felszedhetjük, amely tökéletesen eltávolítja a nem kívánt mohát is az adott területről. Acélrugós gyepszellőztetőnek hívják, amelynek van egy másik változata is: a késes

gyepszellőztető. Ez mélyebben, a gyökérzet-hez is eljuttatja az oxigént azáltal, hogy a gyökereket is átvágja, de a talajt is fellazítja kissé.

A fűnek víz is kell. Csak a lehulló csapadékra bízni az öntözést sem rossz ötlet, de így valószínűleg nem abban a tempóban és minőségben fejlődik növényzetünk, amelyben szeretnénk. Inkább gondoskodjunk arról, hogy rendszeresen öntözzük a zsenge fűszálakat. Ez azt jelenti, hogy a talaj olyan 1-2 cm-es rétegben mindig nedves legyen. Nyáron ez a mélység 3-4 centire is növekedhet. Természetesen az öntözés mennyisége függ a talaj minőségétől is. A legjobb választás valamilyen öntözőberendezés beszerzése, ugyanis a kézi öntözés jól szinte kivitelezhetetlen. Napi 8

Oda kell figyelniük a gyomirtásra és a kártevő-mentesítésre is. Előbbi végezhetjük akár kézzel is, de kaphatunk hozzá megfelelő vegyszereket is, ahogyan a kártevőktől való megszabadulás is történhet manuálisan és kémiai eszközökkel – inkább nyár végén és ősz elején, amikor ezek a kis lények még nem olyan ellenállóak. Utóbbiak esetében mindig kérjük ki szakértő véleményét, és óvatosan bánjunk ezekkel az anyagokkal.

– RR –

órában lehetne megfelelően véghezvinni, ami azért abszurd. A süllyesztett automata öntözőrendszer egyenletesen juttatja el a vizet a pázsittal borított felületre és könnyen programozható. Az öntözés ideje viszont meghatározott! A kora reggeli órák az ideálisak, hiszen ilyenkor még nem tűz a nap, és szerencsére senkit nem zavarunk ezzel a tevékenységgel. A déli órákban és a forró délutánokon nem tanácsos locsolni, mert a vízcseppek kiégetik a leveleket. Este és éjjel pedig könnyen bepállik, befülled a talaj és a fű.

KULTURÁLIS AJÁNLÓK

KÖNYVEK AZ ÉPÍTÉSZET ÉS
A TUDOMÁNY JEGYÉBEN

NYÁRI SZABADTÉRI PROGRAMOK

SAJÁT PECSENYÉNKET SÜTÖGETJÜK

Fűszeres, sült hús illata, közben a könnyű nyári fröccsök íze, némi friss meggy, beszélgetés és akció. A nyáresti sütögetés régóta bevált program sokaknak, mivel hangulatos, nem túl drága, csapatépítő és fantasztikus feltöltő és az ízlelőbimbóknak és a gyomornak.

Lehet egy tisztáson tüzet gyújtva, a kertben és az erkélyen különböző típusú grillezőkkel. A tüzet jobb esetben ismerjük, és inkább ki-ruccanásokon, kirándulásokon alkalmazzuk, bár a kertben is lehet jó kis szalonnát izzasztani. A grillsütők kicsit kulturáltabban kezelhetők, modernek, ugyanakkor nem is olyan vadregényesek és természetesekek. Épp ezért nem árt, ha sorba vesszük, milyen tulajdonságokkal bírnak.

Számos fajtája van a faszenes grillsütőknek, léteznek könnyebb és kisebb szerkezetek, valamint nehezebb és komolyabb felépítésűek is. Lehet kör alakú, gomba, tölcsér, asztal, kocsi, lengő és öntvény. A sor elejétől a végéig a súly és a sütőfelület egyre növekszik, a mozgíthatóság egyre csökken. Általában mindegyikhez krómozott acélrácsok tartoznak, sok esetben a sütőfelület is krómozott, emiatt ezek a berendezések jól bírják az idő-

járás viszontagságait is. A kör, a tölcser és a gomba inkább kisebb társaságnak való, formatervezett grillező alkalmatosság, míg a grillasztalon több étel süthető, manapság már főzhető is, mert a legtöbbet már le is fedhetjük. A kocsi tolható, a lengőgrillt mindig használat előtt kell összerakni és eléggé helyigényes. Az öntvénygrill pedig, ahogyan a neve is sugallja, eléggé nehézkes darab, nem rendelkezik ehhez méltó sütőfelülettel, így nem is annyira praktikus ma már. Aki megengedheti magának, az akár kőgrillt is beszerezhet a kertjébe, ehhez azonban nem elég a veteményes mellett kiszorított sarok. Legyen körülötte bőven terület, ahol előkészítheti a „szakács” a sütnivalókat. Létezik a kínálatban még kempinggrill, azonban ezek egyszer használatosságuk miatt nem igazán minősülnek jó befektetésnek. A faszenes sütők előnye, hogy a süttött ételek íze füstösebb, ízletesebb lesz, valamint nagyon klassz, kerti feelinggel jár, mindezek mellett komplikáltabb a kezelése, nem variálható annyira a hőfok, illetve nem úszható meg az akció utáni takarítás sem.

A gázzal működő grillező készülékek egyik típusa a lávaköves grill. Ahogy a nevében is benne van, a tüzes lávakövek hője süssi át a még nyers húsféléket általában krómozott rácson. A gázégős és kerámia brikettes gázgrilleknél pedig egy sütőlap adja a forróságot. Jó, mert maximálisan kényelmes, még egy szőkének is könnyű működésbe hozni, nagyon hamar felmelegszik, finomhangolással is szabályozható, de mivel testesebb, mint faszenes társai, méretesebb hely is kell hozzá. No meg gáz. Azoknak is kimondottan előnyös, akik nem szeretnek a fantasztikus vacsora után jóllakottan hamuzni és pucolni, törölni, vakarni. Egyszerűen le kell törölni alaposan sütőfelületet és adios.

Az asztalon és a fentiekkel ellentétben akár lakásban is használható elektromos grillezőket azok használják szívesen, akik nem tudnak vagy akarnak különböző okokból kertbe, teraszra menni sütni. Így tulajdonképpen szinte ugyanazt az eredményt kapják ételben,

mintha kint süttöttek volna, mínusz az élmény, az előkészületek, a friss levegő, a természet közelsége. Egy kapcsolás be, egy ki – körülbelül ennyit kell tenni a sütés elkezdéséhez és befejezéséhez. És sajnos sokat fogyaszt.

– RR –

PROGRAMAJÁNLÓ

**XIX. Gyulai Vár Jazz Fesztivál,
Blues Fesztivál és Borfesztivál
2010. július 23-24-25.
www.gyulaivarszinhaz.hu**

A XIX. Gyulai Vár Jazz Fesztivál világhírű sztárvendége az USA-ból érkezik. Patricia Barber az egyik legeredetibb zongorista-énekes jazz díva, akinek lemezei a jazz-rajongók legféltettebb kincsei közé tartoznak. Ő fog bemutatkozni a kvartettjével a fesztiválon. A magyar jazzt képviselve a szintén kiváló fiatal énekes Szőke Nikolett és együttese mellett hallhatják majd a nemzetközi tekintélyű cimbalmos Balogh Kálmán etno jazzt játszó együttesét a Gipsy Cimbalom Bandet. A 70-es évek legendás Sirius együttesére emlékezve a Frank Zappa Emlékzenekar eljátsza az Ördög álarcosbálja és a Széttört álmok című lemezeket megjelent számokat. Az együttes tagjai neves zenészek, akik az idén mutatták be több helyen nagy sikerrel a Sirius emlékkoncertjüket. A blues fesztivál sztárvendége szintén az USA-ból érkezik. Hubert Tubbs korábban a neves Power of Tower szólóénekes volt. A fekete zenész előadásában közelebb kerülhetünk ahhoz a zenéhez, amit ők anynyira éreznek. A magyar élvonal is fellép a fesztiválon. Játsszik majd a kitűnő Ferenczi György Rackajam és a méltán népszerű Takáts Tamás Blues Band is. A gitárzenét kedvelők egy gitárpárbaft hallgathatnak meg, ahol neves blues zenészek lépnek egyszerre a színpadra. A népzenei és világzenei fesztivál sztárvendége Spanyolországból érkezik. A vérbeli flamenco muzsikát játszó gitáros Diego Cortés pályafutása során olyan muzsikussal játszott együtt, mint Paco De Lucia, Carlos Santana. A trióban fellépő művészt a virtuóz ütős, a cajonon játszó Jose Fortes és a magyar basszusgitáros Szabó Máté kíséri. A fesztiválon fellép a magyar népzenei játszó Méta zenekar, amelynek a vendéglistá-

ja Halmos Béla lesz. A most huszonöt éves Makám együttes a magyarországi világzene legmarkánsabb képviselője. A virtuóz roma zenét pedig az EtnoRom tagjai színeztetik meg a fesztiválon.

A Várszínház idei évadja ismét a Körös-völgyi sokadalommal kezdődik. A mostani XI. fesztivál folytatni fogja azt a hagyományt, amellyel kiérdemelte, hogy az ország egyik legjobb népművészeti fesztiváljaként tartsák számon. A péntektől vasárnapig tartó rendezvényen lesz népzene, néptánc, kézművesvásár, főzőverseny, gyermekprogramok, színpadi gálaműsor és kiállítás is a műfajt kedvelők öröme. A Várszínház műsorában színvonalas szórakoztató műsorokat is megtalálunk ebben az évben is. Fellép a L'art pour L'art Társulat az új műsorával, amely az Anyám Tyúk, avagy Az Ember Tragédia címet viseli. A Hat Hét, Hat Tánc című vígjátékban két népszerű színészt láthatunk Kulka Jánost és Vári Évát. A táncot kedvelőket látványos írtáncelőadás várja Írország szteptánc bajnokának Catherine Gallaghernek a vezetésével, aki nem csak táncol, de a koreográfiát is ő készítette a tőszínpadon fellépő The Irish Dance Experience nemzetközi összetételű táncegyüttesnek.

A kortárs drámát kedvelők egy később kiválasztott darabot nézhetnek meg felolvasó színházi formában neves színészek tolmácsolásában. A gyerekeket ingyenes bábelőadások és egy népszerű zenés-mesejáték, a Világszép Nádszálkisasszony várja a színházban. A fiatalokat és idősebbeket is hívják egy klasszikus magyar darabra, Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde című beavató színházi előadásra, ahol bevezetik a nézőket a népszerű darab rejtelmeibe. Az előadást a Gyulán nagyon népszerű társulat, a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház művészei adják elő.

**Botho Straus: Meggyalázás
W. Shakespeare Titus Andronicusa után
A Zsámbéki Színházi Bázis bemutatója**

„Érzitek a fűszeres illatot az esti szélben? Lélegzetelakoma minden igaz rómainak. Madam, fiát most égetik. A szertartásnak akarunk megfelelni. A formát a formáért kitölteni - ezt nevezik az istenek szolgálatának és megalapozni a rendet a halandók között.” (TITUS)

Szeretne sétálgatni Zsámbék tájain és magába szívni a nyári éjszaka merengő hangulatát? Akkor ide ne jöjjön el. Szeretné látni kedvenc színészeit egy megnyugtató és könnyed darabban? Akkor ne nézze meg ezt az előadást. Szeretné átadni magát egy látványos színpadi világ és csillogó jelmezek káprázatának? Akkor semmi esetre se nézze meg a Meggyalázást! Kegyetlen és őszinte színdarab az erőszakról és békéről az egyik leghíresebb kortárs német drámaírótól, először magyarországi színpadon, a Zsámbéki Színházi Bázison. Botho Strauß Meggyalázás című darabja Shakespeare Titus Andronicusa alapul. A darab most először hangzik el magyar nyelven, Borbély Szilárd fordításában. Hasonlóan a Park című darabhoz (Nemzeti Színház, bemutató: 2009.03.20.) az író polemizál Shakespeare-el, szembeállítja az emberiség mohó vágyát az erőszak bemutatására és a tapasztalható növekvő immunitást. Ahogy az egyik szereplő is mondja: „A vérfürdő többé nem elég. Az erőszak a fáradt nézők nyalánksága. A Gonosz sivár és lapos.” Az előadáson nemzetközi együttműködést látunk. Lucie Malková vezetésével, aki már a 2009-ben bemutatott A nő vágya című eredeti musical-nél is magyar színészekkel dolgozott a Pesti Színházban. A magyar közönség először láthatja és hallhatja a Zsámbéki Színházi Bázison Botho Strauß darabját, kitűnő magyar színészekkel.

*Szereplők: hegedűs D. Géza, Béres Márta, Fekete Ernő, Kovács Martina, Berki Szofi, Jankovics Péter, Katona László, Molnár Zoltán
Rendező: Lucie Malkova
Díszlettervező: Nikola Tempír
Jelmeztervező: Barbara Wojtkowiak
Dramaturg: Korpics Gertrud
Koreográfus: Katona Gábor
Fordító: Borbély Szilárd
Bemutató: 2010. július 29.*

www.zsambekinyariszinhaz.hu

VESZPRÉMI ÜNNEPI JÁTÉKOK

2010. július 29. - augusztus 1.

www.veszpremfest.hu

A Veszprémi Ünnepi Játékok fesztiválja a vár történelmi környezetében valósul meg. A rendezvények háttérre, természetes díszlete a püspöki palota gyönyörű barokk épülete. Az "U" alakú jellegzetes térformát korunk technikai színvonalát reprezentáló, erre a célra adaptált állványrendszerből kialakított színpadfedés egészíti ki, amely magában foglalja

az épület baldachinos-erkélyes bejárat motívumát. A vonalrendszer-szerűen a homlokzati síkokat követő, krémfehér, transzparens fedést és a szükséges fény- és hangtechnikai berendezésnek is helyet adó, tetőt tartó, tűzhorganyzott állványelemek nem kendőzik el a barokk felületek természetes szépségét, melyet alkalomhoz illő világítás erősít fel. A

kocsifelhajtó magasságával azonos szintbe hozott, íves rivaldájú színpad teljes szélességében kerül a nézőtérhez. A színpad és a nézőtér terve őrzi a helyszín legnagyobb értékét, a barokk történelmi környezetet, amellyel korszerű technikai feltételeket biztosít az európai és világszínvonalú programokhoz. Tervezője: Khell Csörsz (Jászai-díjas díszlettervező, építész).

PROGRAMOK IDÉN:

2010. július 29. 20.00 - Chick Corea Freedom Band, Kenny Garrett, Christian McBride & Roy Haynes

2010. július 30. 20.00 - Egy este José Curával és Komlósi Ildikóval

2010. július 31. 20.00 - THE EARTH WIND & FIRE EXPERIENCE FEATURING THE AL MCKAY ALL STARS

2010. augusztus 1. 20.00 - Khaled

A program kísérőrendezvénye: Munkácsy - Képek Amerikából

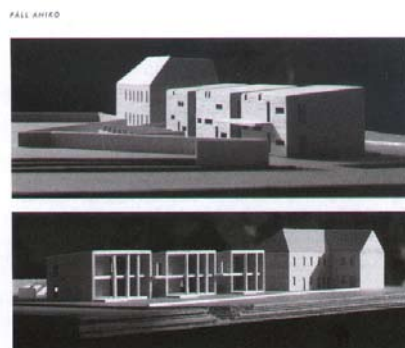
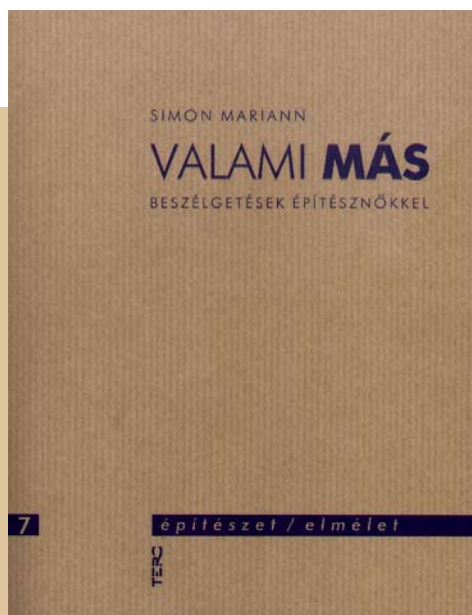
2010. július 10. és október 10. között

Csikász Galéria - Veszprémi Vár

Válogatás Pákh Imre műgyűjtő gyűjteményéből.

*Képek forrása:
Veszprémi Ünnepi Játékok*

Általános iskolai felújítás és kiegészítés (Czigöy Tamás), Mezőmagyer-út, 2002-2003 (az építés folyamatban)

és vezető tervező. Az újabb munkákat önállóan csináljuk, de minden publikációban Tamás neve is megjelenik, hiszen mögöttünk áll, és a mai napig segíti a munkánkat, azzal együtt, hogy ránk bízta a döntéseket. Amikor fel kell mutatni valami szakmai tekintélyt – szerződéskötés, fontosabb tárgyalások – ott van Tamás is, de minden munkát egyetemesen végig a koncepciótól a kiviteléig.

Szakmai pályád nagyon lendületesen indult: kezdődött egy nyertes hallgatói tervpályázattal, ami meg is épült, végzés után hamar bekerültél a Mesteriskolába, s folyamatosan épülnék a házaid. Mindez a véletlenek szerencsés összejátszása, vagy felzárva kör a lehetőség? Nem hiszem, hogy ezt nekem kellene megítélnem. Biztos, hogy jó indítás volt a megnyert hallgatói pályázat, s hogy megépült. Meghatározó az is, hogy önálló munkáink vannak. Sokkal könnyebb úgy letenni valamit az asztalra, ha az ember lehetőséget kap rá. Nem mondanám, hogy lehetséges vagyok, de biztos, hogy nagyon sokat dolgozom.

82

Szegedi Tudományegyetem Párhuzamos útszomszédja, 2000

89

Simon Mariann: Valami más - beszélgetések építésznőkkel

A könyv a világban elég népszerű témát dolgoz fel: a nők szerepét az építészetben. Az angol-német nyelvterületen nagy irodalommal rendelkező témakörrel itthon gyakorlatilag semmi sem jelent meg. Az elméleti bevezető felvázolja a kérdés szakirodalmi hátterét a nők szerepétől a nők térérzékeléséig és téralkotási képességéig. Ezt követi 10 interjú magyar alkotó nőkkel, az alkotás folyamatáról, munkáiról, melyből kiejlik személyiségük.

Terc Könyvkiadó, 2003
116 oldal, 1200 Ft

Csontos György-Csontos János: Tizenkét kőműves

Tizenkét kőműves összetanakodék... A dévai népballada szavai a könyvre annyiban mindenképpen illenek, hogy kortárs magyar építőművészek ("kőművesek") tanakodnak benne. Mindnyájan iskolateremtők, s mintha nem is ugyanazt a foglalkozást művelnék. Előbb volt a filmsorozat, majd a bemutatók, ahol két-két építész beszélgetett életről és hivatásról. A kötet tartalmazza a 12 portréfilmet két DVD-n és a beszélgetések írott, szerkesztett változatát könyv formában.

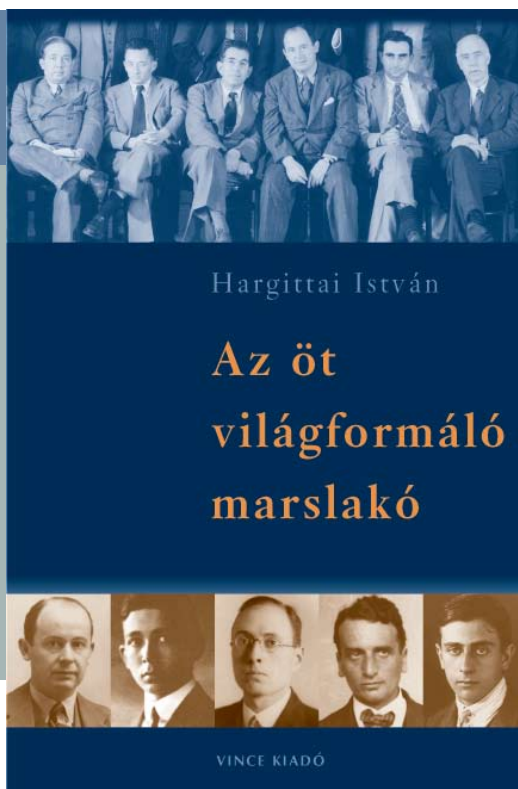
Terc Könyvkiadó, 2006
120 oldal, 4720,-
2 db DVD melléklettel

Csontos György-Csontos János: Tizenkét kőműves

A könyvben közreadott beszélgetések egy építészeti-esztétikai-sorozat rendezvényein hangzottak el. Ez már a második ilyen széria volt: a 2005-ös előzmény után 2007-ben került rá sor. Összesen hat estén, két-két építész találkozott az érdeklődő publikummal. A kötet tartalmazza a 12 portréfilmet két DVD-n és a beszélgetések írott, szerkesztett változatát könyv formában.

Terc Könyvkiadó, 2009
120 oldal, 4720,-
2 db DVD melléklettel

Hargittai István: Az öt világformáló marslakó

Elkezdtem olvasni a könyvet, és magába szippantott. Dokumentumfilm pergett az agyamban és kalandregény egyszerre. Öt magyar, akik csak külföldön tudták kamatoztatni a tehetségüket, lehet, hogy szerencsájukra... Kármán Tódor, Szilárd Leó, Wigner Jenő, Neumann János és Teller Ede.

Az öt „marslakó” zsidó magyar volt, kutatók. Marslakók, mert az atombombaprogram résztvevőinek feltűnt, milyen sok tehetséges magyar kutatót ismernek, mire valaki bedobta, hogy bizonyára a Marsról jöttek ezek az okos teremtmények, akik történetesen éppen magyarul szólalnak meg. Csoportként sokkal többet jelentettek, mint egyéni teljesítményük pusztá összegét – írja a szerző a könyv előszavában. Tevékenységüket meg lehet ítélni így vagy úgy, az biztos azonban, hogy szándékaik nemesek voltak, hatalmas tudással és intelligenciával rendelkeztek.

A könyv hat nagyobb fejezetre tagolódik, időrendben haladunk, és minden egyes fejezetben mind az öt kutató akkori, aktuális életrajzát ismerhetjük meg ugyanabban a sorrendben – azaz a születési sorrendjük szerint. Az első szakaszban bepillantunk a marslakók családi hátterébe és a korba, amelybe születtek. 1867 és 1914 között igen jó lehetett hazánkban, ugyanis általános fellendülés és fejlődés jellemezte az országot és a fővárost. Budapest pénzügyi központtá vált Európában, számos fontos művészeti-építészeti alkotás készült el ekkor, amely még ma is meghatározza a város képét. A gimnáziumok

szinte színvonalasabbak voltak, mint az egyetemek – az oktatásba is nyerünk némi betekintést. Konstatálhatjuk, hogy már akkor is léteztek frusztrált, illetve fantasztikus, tehetségeket felfedező és elindító tanárszemélyiségek. Nem feltétlenül az adott körülmények határozzák meg tehát azt, hogy ki miből vagy kiből mit hoz ki. Még itt szó esik az első alkalommal történő külföldre emigrálásokról. A második fejezet már a németországi fordulópontról értekezik, a tanulmányokról, arról a szellemi pezsgésről, amely kint körülvette ezeket a nyitott, érdeklődő fiatalokat. Einsteinnel tudtak beszélgetni nem csupán fizikáról, hanem többek között a politikáról is. Közben még közelebbről megismerjük az öt férfit, személyiségük jellemzőit, viselkedésüket, reakcióikat. Bepillantunk a magánéletükbe és a szakmai karrierjükbe egyaránt, mindezt izgalmas, mégis tárgyyszerű leírások segítségével. A harmadik nagy szakaszban a második emigráció a téma, azaz az Egyesült Államokba való kitelepedés, hiszen Németország is kezdett veszélyessé válni a számukra. A nehéz helyzetben a tudósok is csak emberek elsősorban, és mint kiderül, nem is akármilyenek. Szilárd Leó például részt vett abban a humanitárius akcióban, amely során a tanács 2500 menekült tudósnak és oktatónak segített 1939-ig, pedig állása éppen nem volt, sőt sokszor a saját félretett pénzéből finanszírozta a munkájával kapcsolatos utazásait is. Embersége volt az első, a tudása a második. A háborúkról – a másodikokról és a hidegről –

szól a következő két nagy fejezet. Különleges ízelítőt kapunk történelemből, öt tudós szemszögéből és egy távolabbi kameraállásból is szemlélhetjük az eseményeket. Az utolsó részben pedig kicsit közelebb kerülhetünk a főszereplőkhöz más szempontból is – kapcsolataik, munkatársaik viszonylatában, valamint vallásosságukról, a valláshoz való viszonyukról, illetve magyarságukról is szó esik.

Az utolsóban Hargittai István azzal a gondolattal is eljátszik, hogy mi lett volna, ha... Még ha ennek soha semmi értelme nincs, mert a múlt nem megváltoztatható, akkor is érdekes feltevés, hogy miben lett volna más, miben alakult volna másképp az élete ennek az öt tudósnek, ha máshol éltek volna.

Vince Kiadó, 2006

www.vincekiado.hu

398 oldal, 3995 Ft

Kármán Tódor

(Budapest, 1881–Aachen, 1963) – Gépészmérnök, fizikus, alkalmazott matematikus. A szuperszonikus légi közlekedés atyjának nevezik, a rakéatechnológia és a hiperszonikus űrutazás úttörője. Sokban hozzájárult a hidrodinamika, a modern gázdinamika és az aerodinamika XX. századbeli fejlődéséhez.

Szilárd Leó

(Budapest, 1898–Kalifornia, 1964) – Fizikus, az első tudós, aki felismerte, hogy nukleáris láncreakció létrehozható. Részt vett az atombomba létrehozásán dolgozó Manhattantervben.

Wigner Jenő

(Budapest, 1902–New Jersey, 1995) – Fizikus, egyike azoknak, akik elsőként megalkották a kvantummechanikát. Ő vezette be ebbe a tudományba a szimmetriák elméletét. A '30-as évek végén kutatásait kiterjesztette az atommagokra is.

Neumann János

(Budapest, 1903–Washington D.C., 1957) – Vegyészmérnök, matematikus. Az ő nevéhez fűződik a játékelmélet megteremtése, tőle származik a halmazelmélet egzakt megalapozása többek között.

Teller Ede

(Budapest, 1908–Kalifornia, 2003) – Atomfizikus. Legismertebb a hidrogénbomba-kutatásokban való aktív részvétele, ezért az USA-ban mint „a hidrogénbomba atyja” vált közismertté.

(Forrás: www.wikipedia.hu)

Impresszum

BÚTORAJÁNLÓ MAGAZIN

III. ÉVFOLYAM

2010/JÚLIUS-AUGUSZTUS

MEGJELENIK KÉTHAVONTA

FELELŐS KIADÓ:

MBIK ZRT.

KIADÁSÉRT FEDEL:

PÓLYA MIKLÓS ELNÖK-VEZÉRIGAZGATÓ

Szerkesztő:

Száłka Saci

Tervezőszerkesztők:

Szobonya Nikolett

Verbóczy Virág Eszter

Művészeti szerkesztő:

Tordai Tünde

Informatikai háttér, megjelenés a weben:

Gidófalvi Tamás

Vaszkó Dániel

Szerzők:

Boross Veronika

Gurubi Ágnes

Kalóczkai Marianna

Raspa

Szabó Judit Nikolett

Száłka Saci

Illusztrációk forrása:

www.mvik.hu,

www.sxc.hu,

www.rs.hu,

Holland Virágiroda

A lapban megjelent hirdetések
tartalmáért a Kiadó nem vállal
felelősséget.

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

ORGANIKUS ÉPÍTÉSZET - GAUDI

ASZTALTRENDEK 2010

ESŐVÍZHASZNOSÍTÁS

INTERJÚ JACK TIBOR BELSŐÉPÍTÉSSZEL

AUTOMATA FÜNYÍRÓ

Konyha BÚTOR Stúdió

**Budapest
XIII., Reitter F. u. 78.**

Nyitva tartás:
H.-Szo.: 10-20^h
Vas.: 10-18^h

**Budapest
XXIII., Nagykőrösi út 349.**

Nyitva tartás:
H.-Szo.: 10-20^h
Vas.: 10-18^h

A TERVEZÉSTŐL...

(3D-s látványterv)

A MEGVALÓSULÁSIG!

(az elkészült konyha)

